

ŽELEZNIČAR

GLASILO SLOVENSkih ŽELEZNIŠKIH NASTAVLJENCEV

UREDNIŠTVO
se nahaja v Trstu ulica Boschetto, 5
Telefon 1570.
UPRAVNIŠTVO
Dunaj V. — Zentagasse 5.

Izhaja v Trstu 1 in 15 vsaki mesec

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
o o o Rokopisi se ne vračajo. o o o

Naročnina
za celo leto 4.40 K
za pol leta 2.20 K
za četrt leta 1.10 K
Posamezna številka 18 vin.

Egoisti v organizaciji.

Egoizem je protisocialna lastnost, ki zapostavlja osebno blagostanje potrebe časa in vse velike naloge osebnemu blagostanju. Egoist stoji izven človeške družbe; prizna jo le tam, kjer je nje moč tako velika, da se da izrabiti v osebne želje. In vzlic temu je egoizem eden najvažnejših temeljnih elementov človeške osebnosti, katerega moramo prištevati velikim gonilnim silam, gladu in ljubezni, ki po Goetheju vzdržujeta svetovni mehanizem. Sebičnost uničiti se pravi, človeku odvzeti gonilno moč, ki ga vzdržuje in ga sili naprej. Samo ena mora biti velika kulturna naloga našega časa; egoistična stremjenja posameznika tako voditi in jih podrežati kontroli pameti, da so v soglasju z blagostanjem splošnosti in da lahko sodelujejo za nje smotre in naloge.

To preuredbo oskrbuje pred vsem in najprej organizacija. Nje obstoj in razvoj je odvisen od tega, da v dosego gotovega cilja nastopa solidarno, in da gospodarsko kakor tudi socialno enakovredne interese skupin le te same zastopajo. Pri tem seveda včasih zaostane osebno blagostanje in se mora podrediti skupnim interesom.

Individualno blagostanje posameznika je seveda često tesno združeno z blagostanjem splošnosti in tudi od tega odvisno. To se bo pa tembolj ponavljalo, če bo človeška družba razdvojena in si posamezni razredi in stanovni vstvarjali vsak svoje posebne interesne kroge. Čim tesneje so združene pravice in gospodarski ter politični vplivi takega razreda, tem nerazdružljivejši so interesi posameznika od onih njegovega razreda.

V tem spoznanju tiči tudi največja moč organizacije. Kajti v dejstvu, da posameznik ve, da sam ne more ničesar doseči in da je njegovo osebno blagostanje zasigurano le tedaj, če vlada v razredu, kamor on spada, blagostanje, tiči ona vez, ki vzdržuje društva in organizacije. Na mesto egoističnega stremjenja in protisocialnega duha, stopa solidarnost, kateri imamo toliko in marsikaj lepega zahvaliti. Žalibog je pa še med železničarji tudi takih, — in njih število ni majhno — ki kaj radi pozabijo na solidarnost in to posebno takrat, kadar bi imeli dovolj vzroka, da jo vpoštevajo v boju za dosego boljših življenskih razmer.

Nobeden ne dvomi, da so naši, vsaj delni uspehi, le posledica skupnega delovanja v organizaciji in da nam je samo ta tesna zveza omogočila, dobiti potrebnega vpliva in prisiliti nasprotnika, da je moral ugoditi našim zahtevam. Mesto da bi naši tovariši izvajali in tega posledice, je pa še cela vrsta takih, ki stojijo ob kraju, češ, sedaj je organizacija nepotrebna, ker smo itak že dobili, kar je bilo v teh razmerah mogoče dobiti. Ne pomislijo pa, da je tako početje protinravno in zavrgljivo, ne samo

radi tega, ker napram lastni organizaciji ne postopajo pravilno, temveč veliko bolj radi tega, ker *snujajo nevarnost za bodočnost*. Za to ni potreba posebnih dokazov. Taki ljudje namreč pozabijo, da se mora uspeh, ki se ga je priborilo, čuvati z ravno tistimi močmi, katere se je rabilo v borbi sami. Podjetnik ugotovi stavljenim zahtevam le v toliko v kolikor ga sili moč organizacije in samo od moči organizacije je odvisno, kakošni so uspehi. V trenutku pa, ko podjetnik opazi, da se je moč organizacije zmanjšala, je takoj pripravljen, dovoljene obljube obrezati, če ne sploh popolnoma utajiti. Strokovna organizacija nima namreč samo nalogo boriti se za uspehe, temveč mora tudi pridobljeno čuvati. Za ohranjenje pridobljenih uspehov pa je potreba istotolike moči, kakor pri zahtevanju novih koncesij.

To spoznanje naj bi pa tudi zadobili oni, ki so mnenja, da je organizacija le za to tu, da se potem nje dan za dnevom kaj novega zahteva. Gotovo je organizacija ono orožje, s pomočjo katerega se borimo za vsak napredek, napačno bi pa bilo mnenje, če bi se mislilo, da je le tista organizacija kaj vredna, potem katere se vsak dan lahko stavi novih zahtev in se jih tudi izvojuje. Posebno naj bi si pa oni zapisali za ušesa, ki hočejo organizacijo izrabljati v svoje osebne interese, da tudi organizacija potrebuje miru in sicer zato, da zadobi novih moči za nove boje.

Organizacije, ki bi samega dobrodejstva kar razmetavala, ni, kakor tudi ni rodovitnega polja brez semena; zato se mora tudi v življenju strokovne organizacije sejati, če se hoče kaj žeti.

Radi tega naj si zapomnijo egoisti v organizaciji, ki bi sicer vedno jemali, ne da bi trajno solidarno sodelovali, da je nekoč pesnik dejal:

Mož z zaprtimi žepi
Tebi na ljubo ne delamo;
Le roka roko umiva:
Kdor hoče jemati, mora dajati.

Balkanska konferenca.

(Konec).

Ob poldne se je sestavila komisija za redakcijo predlaganih resolucij: Blagojev, Tuma, Korač, Demetrovič, Jakšič, Popovič, Dimitrov, Cokov, Lapčević, Kolarov, Kočanin — ter se konferenca odloži na popoldne ob treh.

Na popoldanski seji se prečitajo mnogobrojni pozdravi.

Sodrug Tucović obsirno razlaga svoj referat. Pomanjkanje vsakega političnega načela in vsakega sledu moralnosti karakterizira postopanje velevlasti na Balkanu, predvsem Avstrije in Rusije. Navaja kričeča nesoglasja v njih dejanjih zadnjih 30 let.

Le v enem so vse velevlasti edine: da drže male balkanske države slabotne, zadolžene in odvisne. Navaja interesantne podatke glede militarizma in državnih dolgov. Tuji kapital se navidezno z ugodnimi pogoji daja za podjetja z jamstvom držav samih — zato pa mora kupovati država svoje vojne potrebščine za drag denar, potrebščine, katere mora čez par let kot neporabne zametavati. Balkanske banke narodnih imen so vse ekspoziture tujega eksploatacijskega kapitala. Tako so postale balkanske države nevitale, negodne za razvoj. Kak vpliv je imela Avstrija na srbsko gospodarsko življenje, pokazala je okupacija Bosne. Preko te dežele je imela Srbija do pred letom 1876 živahen promet posebno z Bosno in Dalmacijo, torej na korist avstrijske province. Da se izpodreže zile Srbiji, se je ves promet ustavil in od vzelo celo lastni provinciji zaledje (Küstenland). No, Avstrija je s postavitvijo preozkih deželnih mej jugoslovanskim svojim podnikom itak izpodvezala vsak gospodarski razvoj. Vsiljevanje tuje kulture je le krinka gospodarskega teroriziranja in nepotrebno, ker imajo združena jugoslovanska plemena vse predpogoje za krepek lasten razvoj. Zato mora jugovshodni evropski proletariat sam določiti svojo usodo in četudi je organizacija jugoslovanske socialne demokracije še šibka, naj da s svojim nastopom zadnji moment internacionalnemu gibanju, ki končno strmoglavi kapitalizem.

Dmitri Blagojev v lepem, logično-znanstveno jasnem protigovoru razloži potrebo velikega kapitala, ki po naravnem tehničnem razvoju predstavlja napredek. Kapitalizem je zrušil stare sisteme vlad in gospodarstva. No, krenil je na pot zlorabe in je danes postal reakcionaren. Zato mora proletarec organizirati svoje moči, da se postavi v bran temu reakcionizmu, da si pribori politično silo. Tako je postal boj socialne demokracije, boj za napredek.

V soboto 8. januarja se je vršil veliki ljudski shod v Kotlarjevi dvorani. Ta največja razpoloživa dvorana Belgrada je bila skoro ob napovedani uri natlačeno polna ljudstva, ki je nestrno pričakovalo zastopnike socialno-demokratskih strank na Balkanu. Bivši poslanec sodr. Lapčević je otvoril shod ob 9^{1/2}, razložil s kratkimi besedami pomen shoda in balkanske konference ter predstavil zastopnike posameznih strank. Govorili so po vrsti Blagojev (Bolgar), dr. Tuma, Korač (Hrvat), Gorikijan iz Carigrada za Armence in Turke, Karakia Jakšič (Bosna) Cokov (Skoplje v Macedoniji), Demetrovič (Zagreb) Popovič (Črnogorec), Kotlarov (Bolgar iz Plovdiva). Ob največji pozornosti in uglednem redu je trajal shod skoro tri ure. Govorniki so slikali nakratko položaj vsak v svojem kraju; vsi so izvajali, kako je izkoriščanje ljudskega dela po tujem kapitalu in

domači buržoaziji ustvarilo povsod socialno demokratično gibanje, združilo delavce v krepke organizacije, katere so se postavile v bran najprej izkoriščanju po delodajalcih, se otresle predsodkov narodnosti in vere, razvrstili v bojne čete proti zlorabi politične moči ter po lanskim dogodkih, ko je vojaška furija zapretila pognati milijone delavcev in kmetov na bojno polje za koristi domišljavega in prevzetnega imperializma, se končno lotila rešiti tudi balkansko vprašanje, ki je obenem jugoslovansko in narodnostno vprašanje. Buržoazija nemška in slovanska se je izkazala nesposobno, da bi rešila eno in drugo marveč je zapletala položaj iz egoizma, da bi še nadalje v kalnem ribarilu. Ko si je delavstvo zagotovilo prve politične pravice in življenske pogoje ter mu grozi po brezvestnosti buržoazije zbog vedno bolj zamotanega narodnostnega vprašanja obče klanje, ko je uvidelo brezmiselno politiko držav in za kapitali stoječega meščanstva, ki išče narodnostnih sporov, je spoznalo, da je le ono delavstvo, poklicano v svojem interesu in edino sposobno po organski energiji rešiti narodnostno vprašanje. Obnašanje Avstro-Ogrske, Srbije, Rusije ob aneksiji Bosne, šarlatansko nastopanje Mladoturkov ob revoluciji, ki bi imela prinesiti balkanskim plemenom svobode, pa je mesto tega le zamenjalo verige absolutizma z enako krutimi laži-konstitucije — vse to je moralo ljudstvu odpreti oči — in balkanska konferenca je plod tega spoznanja. Svobodo in narodnostno edinstvo pribori edinole zavedno delavstvo, združeno v internacijonalnih četah. Vsi govori so izzveneli z vsklikom: Živela socialna revolucija, živela internacijonala! Tisočero poslušalstvo pa je v kipečem navdušenju pritrjevalo zastopnikom jugoiztočnih proletarskih narodov. Žarka ironija nekdanjega borilca za narodnostno svobodo sodr. Cokova iz Skoplja in iz Črne gore ubeglega sodr. Popoviča, ki je razkrinkala ves švindl »junaštva« ter razgalila odurno oduševanje narodnih »svobodnjakov« in voditeljev — sta morala še tako priprostega delavca uveriti, da je bilo zapeljavano in šušmarjeno, ko se je oboroževalo za lažnaronodne ideale. Sramota tiranu! je enodušno zadonelo po dvorani, ko je sodr. Popović sporočal *pozdrave 20.000 črnogorskih delavcev, pregnanih po gladi in samosilju iz domovine.*

Začudeno je srbsko delavstvo po govoru sodr. dr. Tume povpraševalo, ali je to res slovensčina, kar so začuli — vsaj so razumeli besedo do besede vse — in spoznali da dejansko prebiva le en narod od Adrije do Črnega morja. Do vrha je priklopelo navdušenje po umljivi, čuvstveni in globoko zamišljeni besedi Bolgara Kotlarova iz Plovdiva. Po njem in iz predidocih govorov slovenskih, hrvatskih, ruskih (Armenec Gorikian je pozdravil najprej v turškem ter nadaljeval v ruskem jeziku) srbskih in macedonskih — je bilo demonstrirano da je balkanska konferenca izvršila prvo in najimnitnejšo nalogo, da je evropskemu svetu pokazalo edinstvo delavstva in narodnosti na jugoiztoku Evrope.

Nadaljevanje konference.

Popoldne se je nadaljevala konferenca v prostorih mestne osnovne šole. Predsedstvo sta prevzela Srb Kaclerovič in Hrvat Korač, oba poslanca sabora, odnosno skupštine. Sporočil je sodr. Gorikian za armenski in turški proletarijat pozdrav. Prečitali so se številni brzojavni. Karakteristični so bili pozdravi bolgarskih sindikatov raznih strok, med njimi državnih uslužbencev. Sodr. Gorikian, čil in požrtvovalen agitator, je na kratko začrtal postanek carigradskih organizacij. Delo med Turki je težko, ker so analfabeti in nezaupljivi proti kristijanom, apatični po vplivu svoje vere. Kadar pa jih beda in izkoriščanje po fabrikah privede do spoznanja, tvorijo zanesljivi proletarski element. Jedro carigradskih organizacij tvorijo Bolgari in Rusi, Nemci in Francozi. Sprva

so bile organizacije le sindikalne brez političnega programa, ali se je program izpreminjal po želji zbranih delavcev. Šele zadnje leto se je ustanovil precizen program v smislu marksizma in od tedaj raste notranja moč organizacij in proletarijat se zaveda svoje moči. Prva železničarska organizacija je bila po turški vladi razpuščena in prvi strokovni list je vsled tega prenehal. Z izboljšanim razmer v organizacijah pa je upanje, da se v kratkem ustanovi list na trdni podlagi.

Prvi govornik na referat sodr. Tucoviča je bil Juraj Demetrovič iz Zagreba. Konstatiral je posebne razmere Srbov na Balkanu in Hrvatov v Banovini ter želel, da bi se v prvi vrsti rešilo jugoslovansko vprašanje. Pripravljen pa je sodelovati tudi v stavljenem širšem odboru balkanskega in jugoiztočnega problema. Želi, da se izloči partikularno stališče balkanskih držav, posebno Srbije in Bolgarije.

Sodr. Tucović zagovarja to stališče kot aktualno dano po razmerah, vstvarjenih vsled aneksije in postopanja Avstro-Ogrske in Rusije.

Sodr. dr. Gjustić (docent na belgrajski univerzi) graja predlagano resolucijo, da ne razvije dovolj zgodovinske in socialne osnove ter želi, da bi se resolucija v tem smislu predelala ter iz tega izvedli novi zaključki. Položaj na Balkanu ni stvarjen le po kolonijalni eksploataciji od strani Avstro-Ogrske in Nemčije, ampak po vsoprednem taktu tekmovanja imenovanih držav ter angleškega in francoskega kapitala — cilj eksploatacije ni neposredno Balkan, ampak Mala Azija in Indija.

Sodr. dr. Tuma je pojasnil stališče Hrvatov, izraženo po Demetroviču, češ, da se je izpregledalo jedro njegovih misli, to je da v resolucijo ne spada vprašanje taktičnega nastopa srbskih in bolgarskih sodrugov proti lastnim vladam marveč se ima baviti konferenca le z ureditvijo odnošajev balkanskih in jugoslovanskih narodov med seboj po delavstvu, ki je edini tolmač ljudstva. Odgovarjal je sodr. Gjustiću, da je sicer res, da so udeležene ob balkanskem vprašanju vse velevlasti, da vse enako streme po eksploataciji potom kolonizacije, da je res, da je pravi objekt in cilj njih imperializma bogastvo Male in Centralne Azije, da pa je pot do njega preko Adrije Donave čez Balkan. Bližnji cilj je le-ta, kdor ima Balkan, mu je odprta prosta pot naprej. Prava tekmeča za Balkan pa sta Italija in Avstrija. To tekmovanje se da rešiti le po dvojni poti: Ali po svetovni vojni, ali po avtonomiji narodov. Svetovne vojne ne more preprečiti jugoiztočni proletarijat sam, moralo bi to storiti le organizirano delavstvo francosko, italijansko in nemško. Dasi je do duše antimilitaristično, danes vendar ni godno, da vrže puško v stran. A pride ta čas! Zato je naloga proletarijata, da stori vse, da vzdrži status quo, zavleče vojno, dokler internacijonalni proletarijat ne bo dovolj močan, da odloči sam. Druga pot je mirovna pot izvojevanja avtonomije narodov. Historična misija Avstrije je, izvesti to avtonomijo. Ako da Avstrija to avtonomijo svojim narodom, bo obstajala in živela sicer je obsojena na razpad. Ako je vladar fevdalno klerikalne države, kakor je še Avstrija v temeljih, dal narodom splošno volilno pravico, potem je izraženo s tem, da po prirodnem razvoju Avstrija mora po poti naprej do narodne avtonomije. Ta zavest daje avstrijskemu proletarijatu moči in upanje na bodočnost, kakor balkanski Srbi in Bolgari streme po konfederaciji balkanskih držav, da bi s tem preprečili vmešavanje velevlasti. No, balkanske države so dejanska žoga med velevlastmi in je utopijska balkanskega proletarijata, da se točno potem reši balkansko vprašanje. V toliko se strinja s sodrugimi Hrvati. Zato mora biti edini cilj proletarijata internacijonalna organizacija, politični cilj avstrijskega in balkanskega proletarijata druga narodna avtonomija.

Sodr. Kabačajaev (advokat v Sofiji) je zagovarjal mnenje, da je država sredstvo za narodno izedinjenje, da pa buržoazije ne izpolnujejo svoje naloge in so se tudi izkazale nesposobne, da bi jo izvedle. Zato mora proletarijat stremeti za tem zedinjenjem sam in je potom organizacije tudi sposobne, da ga doseže. Za sedaj pa je umestno, če balkanski proletarijat prisili svoje vlade, da opuste medsebojne tekme in se izvrši konfederacija. Cilj proletarijata pa mora biti federativna balkanska republika.

V soboto zvečer je delovala komisija za redakcijo resolucij od 9, do 1 $\frac{1}{2}$ ponoči ter se je doseglo po debati, v katero so posegli predvsem sodr. Tucović, Korač, Demetrovič, Blagojev, Tuma, popolno sporazumljenje v smislu, da je naloga prve balkanske konference, določiti prvo načelo: Avtonomijo in sporazumljenje narodov potom proletarijata celega jugoiztoka, da se taktični nastopi proti domačim vladam prepustča zastopnikom dotičnih organizacij ter se ima podrobni program glede posebnosti odnošajev posameznih narodov med seboj in jugoslovanskega edinstva določiti na drugi konferenci na podlagi skrbno nabranega materijala in dogovora posameznih organizacij. Začasno sestavijo za to eksekutivni komite sekretarji posameznih organizacij pod vodstvom inicijatorja prve konference sodr. Tucoviča, tajnika srbske stranke v Belemgradu.

V nedeljo 9. januarja se je konferenca otvorila ob 10. predpoldne. Predsedstvo sta prevzela sodr. Lapčević in Gorikian. Prečitali so se številni pozdravi iz: Carigrada, Pariza, Soluna, Sarajeva, Banjaluke, Varne, Ručuk, Šišmen, Bitolje (Monastir). Večinoma pozivi na ustanovitev federativne balkanske republike. Karakterističen je pozdrav bolgarskega učiteljskega sindikata.

Sodr. Tucović je prečital resolucije ter poudarjal soglasje zastopnikov vseh strank. Sledile so na to končne izjave in slovesa sodrugov Demetroviča, Jordanova, (Grabovo nad Plovdivom) Tuma, Korač, Glavinov (iz Bitolja) dr. Košanin (za Rumune) Jakšić (Bosna), Popović (Črnagora).

In s tem se je zaključila konferenca.

Kako se odira ljudstvo.

Avstrijski agrarci posnemajo vestno svoje tovariše v Nemčiji in skušajo z njimi na potu oduševstva tekmovati. Avstrijski colninski tarif od leta 1905, je posnetek nemškega colninskega tarifa od leta 1903, ki je pa zadobil pravno moč le s pomočjo znane gosp. pl. Kanitz-a, ki je dosegel, da se je tarif s kršenjem zakonov omogočil.

V avstrijski zbornici je bilo tako kršenje zakona nepotrebno. V starem kurijalnem parlamentu privilegirancev so vladali fevdalci, ki so ob enem tudi zastopali veleposestvo. Meščanstvo, ki je bilo vsled narodnostnih bojev razdvojeno, je bilo brez vsake moči in se ni moglo braniti proti koristolovstvu agrarcev, temveč je molče jemalo na znanje njih sklepe. Zastopniki meščanstva so tudi danes še taki in nimajo smisla, slediti operacijam agrarcev.

Kako se ljudstvo potom colnine odira, dokazuje drastično v Metz-u izhajajoči list, „Der Lothringer“.

Na Francoskem so colnine na živila neznosne, vendar pa ne tako visoke kakor v Nemčiji in v Avstriji. Najbolj se to lahko opazuje pri cenah mesa na nemško-francoski meji. V Metz-u je veljal leta 1909 funt svinjskega mesa 1 K 20 vin.; onstran meje pa le 78 vin. Goveje meso stane v Metz-u 78 v onstran francoske meje le 66 vin.; teletina v Metz-u 1 K 20 vin., čez mejo 86 vin.; slanina v Metz-u 1 K 40 vin. in je čez mejo 46 vin. ceneje. Vse to je posledica visokih nemških colnin na živino. Kakor imenovani list poroča, so razmere pri drugih živilih ravno take.

Šest funtov težak hleb — v teh krajih se namreč prodaja kruh le na vago — je

čez mejo na Francoskem za 29 vin. ceneji nego tostran meje, na Nemškem. Neki delavec v Ars-u, gre vsak teden preko meje v francoski Arraville, da si nakupi za svojo družino, obstoječo iz dvanajstih oseb, sedem šestfuntskih hlebov; na ta način prihrani mesečni samo pri kruhu 16 kr. 13 vin.

Tudi v Avstriji niso cene živil nič nižje kakor v Nemčiji, odkar je leta 1905 ustvarjeni colninski tarif zagledal luč sveta. Avstrija je leta 1909 imela najvišje cene žita. Tega leta je veljalo 100 kg pšenice povprečno: na Dunaju 30 K 40 vin.; v Berlinu 25 K 60 vin.; v Odesi 19 K 4 vin.; v Londonu 20 K in v Novem Yorku 20 K 68 vin. Že več mesecev se dovaža v Avstrijo precej inozemske pšenice, in če vzlic temu ni mogoče znižati cen žitu, je temu vzrok, da se mora plačati za vsakih 100 kg. uvožene pšenice 6 K 30 vin. colnie v zlatu. Colnina, voznja in nakladanje žita pa dosega skupno tisto svoto, ki je pri domačem žitu običajna; toraj je nemogoče žito ceneje prodajati. Pred uveljavljenjem colninskega tarifa v Avstriji je bilo seveda vse drugače in žito se je dobilo ceneje; tako je n. pr. veljalo 100 kg pšenice v Berlinu 22 K 20 vin., na Dunaju pa le 16 K 80 v. Da pa visoke cene pšenice niso posledica slabih žetev, dokazuje dejstvo, da se je leta 1909 pridelalo v Avstriji skupaj 91 milijonov meterskih centov pšenice, med tem ko je bil pridelek leta 1908 le 85 milijonov meterskih centov. Po vsem svetu se je leta 1909 pridelalo skupaj 915 milijonov meterskih centov pšenice, proti 832, 793 in 876 milijonov meterskim centom v zadnjih treh letih. Skupna žetev žita je leta 1909 tvorila v Avstro-Ogrski 203 milijone meterskih centov, leta 1908 pa le 198 milijonov meterskih centov, leta 1907 210 milijonov in leta 1906 celó 234 milijonov meterskih centov. Bogata žetev leta 1908, je v Avstro-Ogrski omogočila, da je bilo vzlic colninskemu tarifu mogoče, kupiti pšenico po 16 K 80 vin.

Kako se ljudstvo odira, naj pokažejo sledeče številke:

Leto	žetev v milijonih meterskih centov	težna vrednost v milijonih kron
1906	234,6	4697,86
1907	210,4	4756,09
1908	198,9	4974,48
1909	203,9	5451,26

Ker je bilo leta 1909 31 milijonov meterskih centov manj pšenice, nego leta 1906, mora ljudstvo zanj plačati 754 milijonov kron več, nego leta 1906. Okrog 80 milijonov kron je o tej priliki država potom colnine vtaknila v žep; ostalih 674 milijonov kron so pa različni veleposestniki med se razdelili. Mali kmetje in kočarji vse to mirno gledajo, velika masa ljudstva pa propada v grozno bedi.

Vse to se dogaja pred našimi očmi. Deca nam gineva in mré, naši zastopniki na zakonodajnih mestih pa ne poznajo druge naloge, nego iskati novih virov za propadle državne, deželne in občinske finance. Delavci in uslužbenci apatično prepuščajo skrb za svoj obstanek drugim, ti drugi pa jim skušajo strgati zadnji košček kože raz telesa. Koliko časa bo še potrebno, da narod sprevidi, da je skrajni čas, da vzame svojo usodo v svoje roke. Košček kruha, ki mu ga drugi režejo, je vsak dan tanjši in košarica v kateri leži, je vsak dan višje obešana.

Idimo toraj med narod, pokažimo mu prave pijavke, ki mu sistematično krajsajo nit življenja in tudi on bo prišel do spoznanja, da sta frak in talar glavni vzrok propada človeške družbe.

Fluktuacija v organizaciji.

V številkah 20 in 22 »Železničarja« piše sodr. Petrič o omejitvi fluktuacije v naši organizaciji in mej drugim omenja, da je fluktuacija tudi v drugih organizacijah jako občutna.

Umevno je, da je fluktuacija pri drugih organizacijah velika, posebno pa pri stavbinskih delavcih, ker so ti po več mesecev v letu brez dela. Opaža se to tudi v raznih drugih podjetjih, kjer sprejemajo delavce, kadar je mnogo dela in jih odpuščajo, kadar ga primanjkuje. To dejstvo seveda občutijo tudi organizacije.

Drugače pa je pri železničarjih. Število železniških uslužbencev je vsaj približno vedno enako in se od časa do časa celo zviša in sicer vsled otvoritve novih prog, povečanja postaj, razširjenja prometa itd.

Pri železničarski organizaciji toraj niso merodajni isti predpogoji, kakor pri drugih organizacijah, ki trpijo vsled raznih gospodarstvenih kriz.

Vzrok temu pojavu je nezadosten pouk članov o gospodarstvenih stvareh. Kaj pomaga železničarju če se mu danes plača zviša za 5 kron, ako se mu pa jutri indirektni davki zvišajo za deset kron. Železničarja jo treba dovesti do prepričanja, da se je treba izobraziti tudi politično. Kadar pride do tega spoznanja, se bode omejila tudi fluktuacija v naših vrstah in računati bo potem le z naraščanjem. Dokler se pa to ne zgodi, bode se dosti manj prepričanih članov dalo premotiti po lepih obljubah in vstopali bodo v razne žolte organizacije.

Šele ko železničar uvidi, da ga v žoltih organizacijah izrabljajo le za molžno kravo, se povrne nazaj v splošno strokovno organizacijo in postane dober sodrug in agitator.

Nadalje omenja sodrug Petrič potrebo predrugačenja beneficij v naši organizaciji in priporoča posebno uvedenje bolniških podpor in podpor za slučaj smrti. S tem bi si pa organizacija le škodovala, ker bi egoizem vedno naraščal. Železničar je itak že egoist, ker pride na shode le, kadar se gre za desetico, med tem ko se za poučne sestanke jako malo briga. To se pokaže tudi ob času gibanja. Kadar se namerava kakšno gibanje, število organiziranih znatno poskoči, ko je pa gibanje pri kraju, število takoj zopet vpade.

Organizacija pa ni samo zato, da bi delila podpore, temveč je njena glavna naloga, izvojevati boljše gospodarstvene razmere.

Treba je, da se oprimemo dela, kakoršno so nekdanj izvrševala delavska izobraževalna društva, treba je predavanj, pogovornih večerov in drugih izobraževalnih sestankov.

Ravno mi Slovenci smo potrebni izobrazbe in izobrazbo širiti med železničarji naj nam bo glavna naloga. Mnogo slovenskih železničarjev je, ki so naročeni na nemški strokovni list; to pa dostikrat le radi tega, ker se sramujejo povedati, da ga ne razumejo. Šaj se je prav zato ustanovil »Železničar«, da se poučuje Slovence v materinščini. Zavzela se je druga taktika in v tem se strinjam s sodrugom Petričem, ki pravi: »Govori in piši tako, da te bode naš železničar razumel.«

Miherc Nace.

Redovna lista

Za strojno osebje c. kr. državnih železnic.

Železniško ministerstvo je izdalo odlok, ki vsebuje vse odredbe državnoželezniških ravnateljstev, severoželezniškega ravnateljstva in obratnega vodstva v Černovicah, tičoč se redovnih list (Rangliste) strojevodij, strojevodjevih nadomestnikov in pomožnih strojevodjevih namestnikov. Odlok se glasi sledeče:

Odlok železniškega ministerstva od 23. decembra 1909 št. 60.784 na vse organe vlakorodne službe, glede vporabe redovnih list strojevodij in njihovih namestnikov.

Glede ureditve redovnih list za strojevodje in strojevodjeve namestnike so se določile sledeče odredbe:

I. Odlok železniškega ministerstva od 18. julija 1908 št. 11.235, na vsa c. kr. dr-

žavnoželezniška ravnateljstva na c. kr. severnoželezniško ravnateljstvo in na c. kr. obratno vodstvo v Černovicah. Z ozirom na želje, izražene v osrednjem odboru za personalne zadeve, in sicer v oddelku slug, po katerih naj bi se vredili redovi strojevodij, je določilo železniško ministerstvo sledeče:

1. Strojevodji, strojevodjevi namestniki in pomožni strojevodjevi namestniki naj se uvrste v posebne redovne liste. Pri ureditvi naj c. kr. vpošteva sledeče temeljne znake:

Za prvo uvrščenje strojevodij in strojevodjevih namestnikov v redovno listo je merodajno:

a) Dan uradne skušnje za strojevodjo in sicer za one, ki so že pred to skušnjo službovali pri c. kr. drž. žel. ali pa pri kaki podržavljeni železnici in ki so nepretrgano pri isti službi kot izvrševalci strojevozne službe na sistemiziranem mestu;

b) dan vstopa v strojevožno službo c. kr. drž. žel. ali pa podržavljene zasebne železnice, za one, ki so napravili uradno skušnjo za strojevodjo že pred tem dnevom.

Onim, ki so vstopili večkrat v službo, se šteje zadnji vstop na sistemizirano mesto.

Vojaška službena leta štejejo kot nepretrgano službovanje, če je dotičnik dobil za čas vojaškega službovanja dopust.

Za uvrstitev pomožnih strojevodjevih namestnikov v redovno listo je merodajno:

a) čas vstopa v strojevožno službo;

b) če je ta čas pri večjih uslužbencih enak, tedaj je za uvrščenje v redovno listo odločilen čas vstopa v službo c. kr. drž. žel. ali pa podržavljenih zasebnih železnic.

2. Kadar strojevodjevi namestnik pristopi v vrsto strojevodij ali pa pomožni strojevodjevi namestnik v vrsto strojevodjevih namestnikov, se določi red na novo in sicer po določbah, ki so označene pod točko 1.

3. Redovne liste se imajo sestaviti do 1. oktobra 1908 na podlagi sledečega predpisa in dati osebju strojevozne službe vseh oddelkov na razpolago.

Tuurdnim organom se naroča, da se o priliki svojih službenih potov, prepričajo, če so se te odredbe izvršile.

II. Odlok železniškega ministerstva od 13. novembra 1908 št. 57.630 na vsa c. kr. državnoželezniška ravnateljstva, na c. kr. severoželezniško ravnateljstvo in na c. kr. obratno vodstvo v Černovicah. Na tamkajšnje vprašanje, kako naj se razume izraz tukajšnjega odloka od 18. julija 1908 št. 11.235 (s ozirom na ureditev redovnih list za strojevožno osebje).

Prekinjenje v strojevozni službi, naj c. kr. vzame naznanje, da je za »prekinjenje v strojevozni službi« smatrati odpust iz službe, po katerem se je dotičnika na novo vsprejelo v službo.

Začasno vporabo strojevodij ali pa strojevodjevih namestnikov v kaki drugi službi, radi začasne fizične nesposobnosti za strojevožno službo, ali pa začasno premeščenje na kako drugo službeno mesto kot posledica disciplinarne kazni, in smatrati za »prekinjenje v strojevozni službi«.

III. Odlok železniškega ministerstva od 23. marca 1909 št. 70.895 ex 1908 na vsa c. kr. državnoželezniška ravnateljstva, na c. kr. severoželezniško ravnateljstvo in na c. kr. obratno vodstvo v Černovicah.

V dopolnjenje tuurdnega odloka od 18. julija 1908 št. 11.235 glede ureditve redovnih list za strojno osebje, odreja železniško ministerstvo sledeče:

V imenovanem odloku razglašene določbe, tičoč se uvrščenja strojevodij in strojevodjevih namestnikov v redovne liste, je v toliko premeniti, da ad a) besede »in sicer v strojevozni službi, na sistemiziranem mestu« in ad b) besede »na sistemiziranem mestu«, odpadejo.

Ker se je ravno navedeni dokaz, kakor dokazujejo pri tem modu vložene pritožbe, od posameznih ravnateljstev tolmačeni tako, kakor bi imel veljavo za nazaj, kar pa mi-

nisterstvo ni mislilo in tudi ne izreklo, zato se nadalje ukrepa, da se mora služba različnih vrst na podlagi urejenih redovnih list še-le razdeliti kadar postanejo te redovne liste pravomočne, to je s 1. oktobrom 1908 in se dosedanja službena razdelitev ne sme preje kršiti.

Glede tolmačenja besed, »prekinjenje v strojevozni službi,« se opozarja na tukajšnji odlok od 13. novembra 1908 št. 57.830, po katerem je samo odpust od službe v smislu § 136 službenega reda merodajen.

C. kr. ... se naroča urejene redovne liste, z ozirom na te temeljne določbe, na novo pregledati in če se ne ujemajo s temi določbami, jih takoj popraviti in morebitne službene razdelitve v smislu določb uravnati.

IV. Odlok železniškega ministerstva od 14. junija 1909 št. 23.920 na vsa c. kr. državnoželezniška ravnateljstva, na c. kr. severnoželezniško ravnateljstvo in na c. kr. obratno vodstvo v Černovicah. V dopolnjenju tuuradnih odlokov št. 11.235, št. 57.630 in št. 70.895 ex 1908, glede ureditve redovnih list za strojno osebje, določa železniško ministerstvo, da strojevodjevi namestniki, ki so pred položenim službenim izpitom morali na perijodične orožne vaje, ostanejo v svojem redu, ne glede na določbe § 87 službenega reda, in se jih toraj po povratku od orožnih vaj ne sme na novo uvrščati v redovno listo.

A kljub tem pojasnilom je vendar urejevanje redovnih list tuptatam še nepopolno in ne odgovarja izdanim določbam, ter se pri dodeljenju v službo ozira nazaj, kar ni dopustno.

C. kr. se toraj nalaga, da tozadevne določbe pregleda in jih v smislu predstojecih določb zjednači.

Pri tem je posebno opozarjati na to, da redovne liste niso za to, da bi se boljše službe oddajale avtomatično, na podlagi redovnih list, temveč, da so iste samo sredstvo, da se uslužbencem, ki so na vrsti omogoči doseženje višjih mest, če so ista prazna.

Uslužbenci ki pridejo v poštev, se dodeljujejo po redu potom neposrednega predstojnika c. kr. kurilničnega vodstva, ki jih dodeljuje ozirom na njih osebno kvaliteto, prisotnost duha, zanesljivost, energijo itd.

Glede marljivosti je merodajen uspeh ki so dosegli pri svojih službenih izpiti, in čas, ki so ga pri tem porabili; to je jako dobro merilo za pravično presojanje.

Ker je povoljno opravljanje strojevozne službe odvisno od osebnih strojevodjevih lastnosti zato pričakuje železniško ministerstvo, da se bo to vprašanje rešilo strogo pa pravično.

Wrba, l. r.

DOPISI

Z Dolenjskega. — Piše se nam: Le malo kedaj se kaj čita v „Železničarju“ o dolenjskih železnicah in kdor tukajšnjih razmer ne pozna, bi morda mislil, da je pri nas vse v najlepšem redu. Temu pa ni tako. Nasprotno je morda prav malo prog, na katerih bi se uslužbenci tako izkoriščali, kakor se izkoriščajo ravno pri nas. V mislih imam namreč delavce na progih in pa vravnalce prog. Čuditi se seveda ne smemo, če so razmere teh kategorij tako žalostne. Mi vemo namreč, da je ravno pri teh ljudeh organizacija popolnoma nepoznana in da je le par mož, ki so organizirani. Da se pa ne lažem, naj pripoznam, da so delavci mojstra Medveda v Zatičin, od prvega do zadnjega organizirani, — seveda v „Verkehrsbundu“, kakor njih gospodar in to je menda vzrok, da so zadovoljni z svojo usodo. Delavci drugih mojstrov tega ne morejo trditi in v zadnjem času se pojavlja med njimi neko tajno gibanje, ki je menda posledica nezadovoljnosti in ki utegne privedi tudi to kategorijo do spoznanja, da je le v edinosti moč. Brali smo po različnih časopisih in pripovedovalo se nam je, da so se po vseh

progah državnih kakor privatnih železnic, v zadnjih časih regulirale plače. Začetne plače so postale višje in tudi starim delavcem se je nekaj primaknilo. Pri nas, na Dolenjskem, kjer je draginja najobčutnejša, se pa o vsem tem ničesar ne sliši. Tudi temu se pravzaprav ne smemo čuditi, kajti noben gospodar ni toliko nespameten, da bi svojim uslužbencem vsiljeval boljšo plačo, če uslužbenci sami tega ne zahtavajo. In mi doslej res nismo ničesar zahtevali, toraj je mnenje gospodov, da se nam dobro godi, popolnoma opravičeno. Pa ne samo plače, temveč tudi službene razmere so pri nas skrajno neugodne in zadnji čas bi bil, da to enkrat prav jasno povemo. Mojstri na dolenjskih progah imajo vzdrževati najdaljše proge in seveda ravno tako tudi njim dodeljeni delavci in vravnalci. Navadno ima vsak mojster kakih 20 kilometrov proge prideljene in ker pač ni mogoče, da bi se delavci in vravnalci vsak teden selili v drugo vas, zato se često zgodi, da ti ljudje kar po cel mesec ne morajo zauživati, svojih skromnih jedi s svojo družino, temveč, da so primorani živeti ločeni od svoje družine, kar je seveda pri „velikanski“ plači dveh kron in 20 vin. čudež, ki ga ne more vsak pojmiti. Naravno je toraj, da pri takih razmerah delavec propada in sicer duševno kakor tudi telesno.

Gospodje to pač dobro vedo, vendar ne smemo čakati, da nam sami ponudijo izboljšanje. Če so se početne plače na drugih progah skoro vsem kategorijam povišale, potem je to dokaz, da so se delavci na drugih progah že probudili in so spoznavši svoj nepovoljen položaj, zahtevali izboljšanja. Ker so bili najbrže tudi tesno združeni v svoji organizaciji, zato se njih zahtev ni moglo zavreči in ugodilo se jim je vsaj deloma. Zato menimo da je tudi za naše kraje skrajni čas, da se delavci probude, odpro oči, ter pogledajo malo okoli sebe. Tako pridejo do spoznanja, da je sicer lepo in morda tudi prijetno, hoditi vsako nedeljo in praznik k sv. maši in k pridigi, da se pa od same svete besede ne more živeti. Da se obzorje razširi, bo treba vreči tepčastega in sleparskega »Domoljuba« in »Našo moč« skozi vrata in mesto njih čitati pametne in resne delavske liste. Treba bo tudi, da se tovariš tesneje oklene tovariša in da vsi skupaj tvorijo moč, s katero jim bo mogoče stopiti v boj, za boljši obstanek.

Osebnost mržnje in prepri ne smejo biti vzrok, razdvojevanju, kajti tudi naš osebni sovražnik je trpin, ki životari v ravno taki bedi kakor mi sami.

Delavci na progah dolenjskih železnic, vzbudite se, brigajte se za svoj položaj in če ste prišli do spoznanja, da je ta položaj žalosten, tedaj se oklenite z vso vneto edinega sredstva, ki vas lahko reši iz težkega jarma namreč svoje organizacije. Če je v njej združenih 65.000 železničarjev, potem je že to dokaz, da spadamo tudi mi med nje, da čimpreje zadobimo tisto moč, ki jo rabimo v prosep svojega obstanka.

Dolenjski železničar.

Trst, c. kr. drž. žel. Dobro znana žival je uradno kljuse c. kr. državnih železnic, katero postaja od dne do dne bolj mršavo in počasno. Kar se pa tiče počasnosti in mršavosti, presega vse druge uradno kljuse tržaškega ravnateljstva državnih železnic. Ta uboga para šepa le še po dveh nogah. Opazuje se to posebno pri nastavljanju in imenovanju uslužbencev, ki ima veljavo za gotovo dobo nazaj. Ko je že v vseh ravnateljstvih razglašeno imenovanje in nastavljanje uslužbencev, šepa uradno kljuse tržaškega ravnateljstva pol leta pozneje za drugimi. Kdove če ni s tem v zvezi kakšna manipulacija z denarjem.

Uslužbenci, ki so se tudi učili računati, so mnenja, da so obresti, katere so med tem narasle, lastnina uslužbencev in ne ravnateljstva.

Lepe cvetke poganja tudi protekcija pri tržaškem ravnateljstvu, katero v tem oziru ni na najzadnjem mestu.

Tu je na primer vladni svetnik pl. Egenberger, kateri ne more shajati s svojo precej visoko pokojnino in prodaja svojo delavno moč, katera ni vredna niti vinarja, kot pomožni pisar ravnateljstvu državnih železnic za 7 kron na dan. Da pri tem trpi tudi »disciplina« je jasno, če kancelist zakliče vladnemu svetniku: »servus kolega«.

Tudi en oberrevident, kateri nima otrok, dela službo diurnista, za katero dobiva veliko plačo.

Posebno pa se je izkazalo tržaško ravnateljstvo pri razdelitvi noveletnih renumeracij. Tako n. pr. je dobil v Trstu — Št. Andrej le en sam uradnik noveletno renumeracijo, vsi drugi pa nič.

Seveda, gospoda, katera je imela opraviti s to razdelitvijo ne pride nikdar iz »tintenburga«, da vidi, kdo dela službo in kdo lenobo pade. Pri tej razdelitvi dobijo največji delež najbolj leni in najnesmožnejši uslužbenci, samo da znajo raznašati lažnjive vesti.

To je ogledalo, v katerem si tržaško ravnateljstvo lahko ogleda svoje grehe, če bi ne bilo slepo.

Da, da, kogar hočejo bogovi uničiti, ga udarijo s slepoto.

Kočevje. — Piše se nam: Nekaj časa sèm so postale pri nas razmere naravnost neznosne. Odkar je zapustil našo postajo načelnik gosp. Prik, je nastal pravcati nered. Ko sta bila tu še gospoda Praskar in Fritsch je vsaj za silo še šlo, odkar je pa prevzel postajo gosp. Schweiger je pa naš okoliš podoben bolj babilonskemu stolpu, nego državnoželezniški postaji.

Protekcija uspeva od dne do dne bolj in pri vsem tem trpé največ starejši delavci. Smatra se jih za neumno živino, s katero se sme poljubno postopati; „Thierschutzverein“ je pri nas še nepoznan. Staremu delavcu je nemogoče dobiti prosti dan, da bi si od časa do časa lahko uredil tudi svoje osebne stvari. Mlajšim je tozadevno boljše odmerjeno, kar jim seveda iz potnega srca privoščimo. Menimo pa, kar je drugim prijetno in prav, bi tudi gotovo nam ne škodovalo, tem manj, ker služimo vsi enega gospodarja.

Pred kratkim so bile skromne plače zopet nekoliko izboljšane, seveda še nikakor ne odgovarjajo faktičnim potrebam. In kdo zopet ni nič dobil? To so delavci pri promogu, ki so najstarejši na postaji in imajo od 10 do 16 let službe. Ko so se radi te krivice obrnili do gosp. postajenačelnika, jim je ta razodel, da ga oni nič ne brigajo, ker pripadajo ljubljanski kurilnici. S tem odkritjem je bila seveda tudi njih usoda zapečatena, kajti, kdor ima gosp. inšpektorja Poka za svojega načelnika, ta sme biti zagotovljen, da je tudi bog nanj pozabil, tembolj če biva v Kočevju, kjer se ljubljansko kurilnično vodstvo za svoje ljudi toliko briga, kakor za lanjski sneg.

Mi pričakujemo, da se naše razmere tudi v Kočevju konečno uravnajo in zahtevamo, da se načelnik zato pobriga. Pred vsem pa zahtevamo jednako mero za vse. Če bi ta apel ne zadoščal, potem seveda bo treba poseči po drugih sredstvih in pokazati javnosti kočevsko idilo v pravi nagoti. Upajmo, da tega ne bo treba.

Rdeča straža.

Št. Peter na Krasu. — Ta postaja je postala popolen Augijev hlev. Odkar na njej gospoduje gosp. Gustiša, so razmere naravnost neznosne. To tudi ni čudno. Gustiša, mlad revident se trudi na vse načine, da se prikupi prometnim kontrolorjem in obratnemu inšpektoratu. To se seveda najložeje zgodi, če izkorišča podrejeno osebje do skrajnosti, češ, jaz sem tisti, kateremu se morate brez ozira na predpise pokoriti.

Sekundirata mu dva zvesta tovariša, katera kličemo za Topolovca in Kafana in ki že jako težko pričakujeta imenovanja za prometne kontrolorje. Njih posel je menda izključno le ta, da skušata osebje v službi oslepariti in sicer na ta način, da dasta

vsakem vlaku po 6—8 ton več nego je predpisano, brez ozira na to, da se vsled tega morejo dogoditi nesreče, katerih žrtev bi bili seveda v prvi vrsti uslužbenci. S tako manipulacijo prihraniti vsak dan en vlak in če že to ne, vsaj en stroj z osebjem vred. Mi smatramo tako početje kot posledico neumevanja predpisov, kajti drugače si stvari tolmačiti ne moremo. Da bi človek, ki pozna predpise in nevarnost službe in ki od tega nima prav nobene koristi, pri zdravi pameti odredil, kakor delata imenovana gospoda, se nam zdi nemogoče.

Opozarjamo merodajne kroge, da se za postajo št. Peter nekoliko pobrigajo, ker bi nam bilo neljubo, če bi se morali mi početi z njo brigati. Tudi z kaznovanjem gospoda ne bo imela sreče, vsaj tedaj ne, ko uslužbenci zprevidijo, da gre vsaka sila do vremen.

Za danes naj zadostuje; pridemo pa z jako delikatnimi stvarmi na dan, če se razmere v št. Petru kar najhitreje ne spremenijo. Toraj pamet.

Škofja loka. — Že ime svedoči, da je pri nas precej črno, vendar se doslej teme nismo bali, ker smo primorani večji del svojega življenja prebiti ob progi od Loke do Kranja. Z drugimi ljudmi smo tako malo v dotiki, da skoro svoje družine ne poznamo. Živeli smo v miru, in se nismo brigali za drugo ter bili veseli, da so nas tudi drugi pustili v miru. Ali, človek obrača, bog obrne; tako se je zgodilo tudi nam. Naša miroljubnost ni ugajala našemu pastirju, očetu, — pardon — župniku Čiku v Zabnici in možakar nam je napovedal boj. Boj do popolnega uničenja je bilo njegovo geslo in njegovega uma bistri meč dobil je na mah dovolj posla. Loško polje, za razpostavljenje bojovnih vrst kakor ustvarjeno, se je spremenilo v bojišče dveh jako enakih sovražnikov. Na eni strani župnik Čik, na drugi oddelek delavcev na progi. Ni li to smešno? In vendar smo precenjevali našo moč. Župnik Čik je ostal nepohabljen, naše vrste so se pa zmanjšale. Zgubili smo enega naših, ki danes pokoro dela, za svoje razkošno življenje v varnem okrilju župnikovega plašča. Možakar je spoznal svoje grehe, potresel svojo glavo s pepelom in sledil klicu: Hodi za menoj. Mi mu želimo najsrečnejšo pot, želeli bi pa tudi, da se gospod Čik za enkrat zadovolji z dobljeno zmago in se spomni na besede: Boljši en zgrevan grešnik, nego deset pravičnih. Mi se namreč prištevamo vsi pravičnim in se nadejamo, da nas odslej gosp. župnik ne bo več želel.

Vzlic velikanski zmagi sme pa vendar biti gosp. Čik uverjen, da se tudi na obzorju loškega polja že žari in rdeči in da ni več daleč čas, ko bo tudi pri nas zasijalo solnce svobode in napredka v strah in grozo vsem mračnjakom.

Rdeč oddelek.

Tehnična nerodnost. V soboto dne 22. januarja t. l. so imeli vlaki na progi južne železnice velikanske zamude. Vsakdo se je povpraševal kaj je temu vzrok. Snežilo je! Na Krasu je zapadlo toliko snega, da vlaki niso mogli naprej. Res je, da je tovorni vlak, ki je vozil proti Trstu, na Gaberku obtičal v snegu; — res pa je tudi, da se je zamuda drugih vlakov povečala radi nerodnosti nekega inženirja, ki se je pripeljal s pomožnim strojem, da bi rešil zameteni vlak, pa je zakrivil le še večje zamude. Brez da bi se posvetoval z drugim osebjem, je veleučeni mož zaukazal strojevodju, naj porine z vso močjo na vlak, ki je obtičal v snegu in ki je bil sestavljen iz štiridesetih vozov.

Vsak progni mojster bi jo bil boljše pogodil, čeravno nima akademične izobrazbe, kakor pa gosp. inženir. A gospodje tehniki si v takih stvareh ne pustijo ugovarjati, če jim izkušeni praktiki svetujejo kaj pametnega. Naenkrat se ležali štirje vozovi stisnjeni in prevrnjeni na drugem tiru, tako, da je bil promet popolnoma zaprt.

To vse bi se ne bilo zgodilo, če bi se polovico vlaka pripelo pomožnemu stroju in se ga peljalo v Gorenje Ležeče.

Komaj se je po hudem naporu dalavstva posrečilo narediti prosto progno, se je brzojavilo v Trstu se nahajajočemu ravnatelju Nesslerju, kateri je o tem obvestil nadvojvodinjo Valerijo, ki je prisostvovala neki ceremoniji v Trstu.

Ob pol sedmi uri zvečer je odpeljal ekspresni vlak proti Dunaju in groza, pri postaji Gorenje Ležeče se ga je ustavilo, ker je baje bila proga iznova zabarikadirana. Nek nadinšpektor Deutsch je pripeljal s strojem, ki je bil opremljen s snežnim plugom na v postaji stoječi tovorni vlak in je prevrnil in razbil nekaj vozov, ki so zabranili vožnjo na postajo.

Gosp. Nessler, ki je upal dobiti zaslužni križec, je bil v strašanski zadregi. To se je videlo, ker pôt mu je lil curkoma iz obraza.

Vsakdo lahko ugane, kdo je zakrivil te velikanske zamude vlakov dne 22. in 23. januarja. — č —

Železniške nezgode na Pragerskem. — Dne 1. decembra l. l. je vlak 840 ob pol 8. uri zvečer povozil sodr. Frana Krivca in mu odrezal desno nogo pod kolonom in ga na glavi poškodoval.

Dne 28. januarja t. l. je ponesrečil sodr. Ivan Erker, čuvaj na Pragerskem, kateri je zapustil ženo in 7 otrok. Ko je odhajal iz službe, ga je pograbil vlak št. 801 in ga vrgel 4 do 5 metrov daleč v stran, tako, da je vsled poškodb umrl. Ker so pota vsled snega jako slaba, je šel po progi domov, kjer je imel tudi mnogo bližje. Ž njim sta šla še dva tovariša, katera sta se nesreči še pravočasno ognila. Sodr. Erker je že lani hotel iti v pokoj, kar se mu pa ni privolilo.

Železniške nezgode na Pragerskem so že na dnevnem redu. Brezbriznost višjih krogov zahteva že samo na Pragerskem vsako leto štiri do pet žrtev iz vrst uslužbencev. Ali generalna inšpekcija ne vidi ničesar, ali je le za parado nastavljena? Čas bi že bil, da bi se malo pobrigala za neznosne razmere na Pragerskem.

Strokovna konferenca v Ljubljani.

(Konec.)

Kopač: Da se moje poročilo ne bo napačno razumelo, dostavljam, da se je naša organizacija v Trstu razdelila na pet skupin, vsled česar se je število članov pri posameznih zmanjšalo. Letos imamo okrog 250 članov več.

Ivan Štravs (za rudarje, Idrija): Če so pole napravile velike rudarske organizacije, bi jih lahko tudi druge manjše. Delalo se je zlasti mnogo na gospodarskem polju. Brez gospodarskih organizacij ni dobre podlage zlasti za strokovne organizacije. Pojdimo na skupno delo.

Anton Vičič (za zidarje, Ljubljana): Poročilo je premalo detajlirano. Zaradi ustanovitve zveze konferenca ni prenapeljena. Pri nekaterih strokah je delo silno težavno, ker se delavci po večini rekrutirajo iz kmetov. Tako je na primer zidarija. Največ pozornosti se je obračalo na gospodarsko polje, strokovne organizacije pa so se puščale skoro v nemar. Odkar je nastavljen še drugi uradnik, se več dela za strokovne organizacije.

Anton Kristan (k zaključku prve točke dnevnega reda): Vesel sem, da sem spoznal situacijo, da se konferenca vrši prežgodaj, nisem kriv; tako je sklenila strokovna komisija. Organizacije, ki so odgovorile, štejejo 3806 članov. Štastika bi bila brez pomena, delegate bi se samo dolgočasil. Predlagal sem, da se nastavi pomožna moč. S 1. majem 1908 se je nastavilo Tokana, ki lahko pove, kako se je delalo. Našteta, kolikso so prispevale razne strankine inštitucije. Z or-

ganizacijami, ki niso dovoljno napredovale, smo imeli mnogo shodov. Ob njih ustanovitvi je bil drugačen milje. Pri mladih organizacijah se povsod pojavljajo krize; ko se prebolé je boljše. Lani sem podal v »Gewerkschaft« obširno poročilo. Tudi letos je bom. Tajništvo ima dobro zavest, da je plodno delalo.

Predsednik da na glasovanje predlog sodruga Kopača, da se tajniško poročilo vzame na znanje. (Sprejeto.)

Na predlog A. Kristana predsednik prekine popoldansko razpravo ter naznani, da se nadaljuje popoldne ob 1/2 2.

Popoldanska razprava.

Točno ob polu 2. uri popoldne otvori sodr. Sitter popoldansko razpravo ter podeli besedo sodrugu Tokanu, ki poroča o ustanovitvi zveze nepolitičnih društev na slovenskem ozemlju.

Sodr. Tokan obširno utemeljuje potrebo zveze, prečita pravila ter predlaga, da jih konferenca odobri.

Kopač: Primorcev ne bo dobiti za zvezo, ker imajo močno zastopstvo v tržaški strokovni komisiji. Če se ponekod slovenski delavci zapostavljajo, so tega večinoma sami krivi, ker ne nastopajo dosti energično. Predlagal bom, da bo železničarska organizacija strokovne komisije podpirala. Dobro bi bilo, če bi bile na konferenco povabljeni tudi sosednje strokovne komisije.

J. Petrič: (drž. železnica, Ljubljana): Če bodo železničarji pristopili, danes ne morem povedati; gotovo pa je, da se redni prispevki ne bodo mogli uvesti. Centrala bo gotovo prispevala.

Bartl: Zveza je potrebna. Če se Goričani in Primorci absentirajo, je krivda v tem ker se niso prej dogovorili.

Kopač opisuje narodnostne boje organizacij v Trstu. Meni, da se hoče imeti preobširen delokrog. Primorski delegatje nimajo pooblastila članov, vsled česar se ne morejo vezati s kakimi sklepi. Zahteva glasovanje po deželah.

Zupan: Kopač sodi samo po tržaških razmerah. Treba je misliti tudi na Koroško. Mahrer nas je svoj čas naravnost prosil, naj tam kaj ukrenemo. Na Štajerskem gre tudi le počasi naprej, ker primanjkuje moči.

Marn (juž. žel. Celje): Z zvezo bo pomagano manjšim organizacijam, ki jih imamo dovolj. Treba je intenzivnejšega dela na kulturnem polju.

Petrič: Na pristop se nihče ne more siliti. Kdor hoče, naj pristopi, kdor ne, bo pa, kadar bo spoznal potrebo. Predlagam konec debate.

Odklonjeno.

Cobal govori za zvezo, katere pomanjkanje čutimo vsi. Pokazati je treba, da imamo dosti sposobnih organizacij.

Debate se udeležijo še sodr. Petejan, Mlinar, Marica, Kopač.

Pravila se odobri z vsemi proti primorskim glasovom.

V komisijo za predlaganje kandidatov za bodočo strokovno komisijo se izvolijo sodrugi: Bartl, Colnar, Sajovec V., Štravs, Sitter, Ranzinger.

O tretji točki dnevnega reda »Organizacija in taktika« poroča

sodr. Mlinar, ki se v poglavitnem peča z nalogami, ki jih imajo strokovne organizacije. Potrebno je skupno delovanje s stranko. Organizacije brez močne opore v politični stranki ne morejo imeti trajnih uspehov. V delavstvu je treba zbuditi razsodno zavest. Delovati je na dobro razmerje med posameznimi organizacijami kakor tudi med člani samimi. Predlaga opravilnik, ki naj ga bodoča strok. komisija izpopolni ter predloži ustanovnemu občenemu zboru. Organizacijam, ki ne bodo poslale zastopnikov, naj se predloži pismeno, da se o njem izjavijo.

K formalnostim govorita še sodruga Zupan in Tokan, na kar se od sodr. Mlinarja predlagani poslovnik sprejme.

O četrti točki dnevnega reda: Tisk, poroča sodrug

Anton Kristan: K tej točki nimam dosti povedati. Vsi čutimo, da je naše časopisje pretesno, da ne odgovarja neprestano rastočim potrebam. Razmotriva, kako bi se dal tisk povečati in razširiti. Pred vsem je treba agilne agitacije, organizirane kolportaze ter stika z uredništvi.

Mlinar opozarja na težkoče, s katerimi se mora bojevati delavsko časopisje sploh. Delavski tisk dostikrat ni priljubljen samo zaradi tega, ker ne sme biti špekulativen in senzacionalen. Mrzlost napram strankinemu tisku je znamenje, da politična zavest še ni na pravi višini.

Petejan daje primerne nasvete za razširjenje tiska, upoštevajoč izkušnje pri svojem delovanju na Goriškem.

Tokan graja neke nedostatke pri tisku in želi, da se jih odpravi.

Čobal se peča z nekaterimi izvajanji sodr. Petejana in Tokana ter priporoča večjo agitacijo za »Rdeči Prapor«.

V debato posežejo še sodrugi Štravs, Mlinar, Bizjak, Petejan in Kopač, ki vsi razmotrivajo, kako bi se povečalo in izboljšalo strankino in strokovno časopisje, nakar predlaga sodr. Štravs konec debate, ki se tudi sprejme.

V imenu volilne komisije poroča sodrug Sitter, na kar se v bodoče strok. komisijo izvolijo sodrugi: Bartl Franc, Čobal Mihael, Kisovec Ivan, Bizjak Jernej, Zupan Josip, Pajntar Ivan, Nedved Fani, Vičič Ivan, Mlinar Ivan, Slamnjak Josip, Petrič Josip, Udovč Josip st., Sitter Ignac in Laibacher Štefan.

Ob polu 7. zvečer zaključil predsednik konferenco z apelom na vztrajno delo. Temelj zvezi je torej položen in s tem napravljen korak, katerega uspehi ne bodo izostali.

Strojni nadzorniki in sesalčni strežaji pri železniškem ministerstvu.

V soboto, dne 8. januarja, je prišlo v železniško ministerstvo več deputacij, da tam predložijo željo svojih volilcev. Med drugimi se je predstavila tudi deputacija strojnih nadzornikov in strežajev sesalk, da predložijo svoje zahteve, v smislu konference, ki se je vršila 28. novembra lanijskega leta. V deputaciji so bili sodr. Barabasz (za galiske državne železnice), Mildner in Nemetz (za c. kr. severno žel.), Vedam (za praško ravnateljstvo), Neumann (za dunajsko ravnateljstvo). Deputacija sta sprejela sekcijski svetnik Bochs in višji stavbeni svetnik Willinger ter sta ji obljubila, da hočeta poskrbeti za to, da se uresničijo želje strežajev sesalk, strojnih nadzornikov in strojnikov. Predloženi memorandum obsega želje, da se strežaji sesalk, ki so strokovnjaki kakor tudi nestrokovnjaki, ki so bili pred 1. januarjem 1909 nastavljeni imenujejo strojnimi nadzornikom ter da se ravno tako postopa s strežaji obračalnih plošč. Njih služba naj se uredi tako, da bo na 12 urno službo sledilo 24 ur počitka in da se poviša potovalna odškodnina od 1 na 2 kroni. Sodr. Barabasz je tudi zahteval, da se strojni nadzorniki, ki imajo poduradniški izpit, imenujejo v najkrajšem času poduradnikom.

Kurjači pri železniškem ministerstvu.

Dne 8. januarja 1910 je prišla deputacija kurjačev iz praškega ravnateljstva k ministerstvu, da predloži želje državnoželezniških kurjačev. Le-te so sledeče:

Za predkurjače: Dnevna plača 3 kron, za čas provizorija in definitivno nastavljenje po treh provizoričnih službenih letih. Ureditve in sicer na 12/12 in 12/24 urno službo. Izplačevanje popolnih službenih ur.

Za poklicne kurjače: Dovolil naj se 65% menjalnih dohodkov strojevodje, službena obleka, nastavljenje starih kurjačev z 10 do 14-letno službo, dvoletna napredovalna doba do končne plače 1800 kron.

Za višje kurjače: Imenovanje poduradnikom, dovoljenje doklade za nočno službo

in sicer mesečnih 30 kron, poldrugoletni zaračunanje službeni čas za penzijo.

Sekcijski svetnik Bochs in višji stavbeni svetnik Willinger sta obljubila, da hočeta podpirati želje kurjačev, pripomnila sta pa obenem, da finančni minister odklanja sredstva za zboljšanje razmer železničarjem. Če bi se kurjačem dala obleka, bi to stalo na leto 42.000 K. Ta svota je bila že pred dvema leti v železniškem proračunu a jo je finančni minister črtal. Da bi se poduradnikom imenovali višji kurjači, za sedaj ni mogoče; kar se pa tiče poldrugokratnega zaračunanja službene dobe, je ta ugodnost do sedaj določena samo za uslužbenec eksekutivne službe. Mi smo mnenja, da železniško ministerstvo ne bo moglo vedno na tak način zavračati želje kurjačev, kajti, te so docela opravičene. Seveda je v prvi vrsti od kurjačev samih odvisno, koliko časa bodo trpeli, da se jih tako očitno zasmehuje. Najrevnejša para na železnici je kurjač in če se že njegovih skromnih želj ne more vpoštevati, potem je to dokaz, da merodajni gospodje nimajo pojma o težki, nevarni in naporni službi kurjača.

To naj bi si vsi kurjači zapomnili in do zadnjega moža vstopili v organizacijo, ker le s pomočjo organizacije se bodo dale uresničiti želje, ki smo jih gori čitali. Na delo toraj!

Razne stvari.

Umril je v Ljubljani po dolgi bolezni eden najstarejših sodrugov železničarske organizacije

sodrug Ivan Skupin

nadsprevodnik juž. žel. v. p. Bil je dolgo vrsto let član naše organizacije in zvest pristaš soc. dem. stranke.

Lahka mu bodi zemljica!

Za dalmatinsko železniško zvezo. — Spljet, 17. januarja. V mestnem gledališču je bil včeraj manifestacijski shod za železniško zvezo z Bosno in preko Hrvatske z ostalo monarhijo. Udeležba z vseh strani dežela je bila ogromna. Udeležile so se shoda vse politične stranke, vse javne korporacije in organizacije. Za predsednika je bil izvoljen poslanec Vicko Milić, za podpredsednika pa zadrski župan dr. Ziliotto. Na shodu so govorili naprednjak dr. Smodlaka, socialist Gabrić, poslanec dr. Tresić-Pavičić, demokrat Ružić, spljetski župan dr. Mihaljević, dr. Ziliotto in razni drugi govorniki. Govore dr. Smodlake in Gabrića je opetovano prekinil vladni zastopnik ter grozil, da bo shod razpustil. Shod je s glasno sprejel resolucijo, v kateri se kategorično zahteva zgradba železnic, ki ima Dalmacijo vezati z ostalo monarhijo ter se poslance poziva, naj zgradbo teh železnic zahtevajo od vlade z vso eneržijo. Končno se je sklenilo osnovati dalmatinski železniški svet, ki bo imel nalogo, da z vsemi sredstvi pospešuje predvsem zgradbo železniške zveze, ki ima vezati Spljet s Hrvatsko in Kranjsko.

Neutralizacija mandžurske železnice. Japonsko časopisje je skrajno razburjeno zaradi predloga severo ameriških Združenih držav, vsled katerega naj bi se mandžurska železnica neutralizirala. Japonski minister za zunanje zadeve Hajaši je rekel, da je današnji položaj ravno takšen kakor l. 1895. ko so si tudi evropske velesile po kitajsko-japonski vojski zasigurali velikanske dobičke. Japonska je pa zastoj prelivala kri in zapravila denar. Zato je zastoj misliti na to, pa bi Japonska dovolila neutralizacijo mandžurske železnice.

Peterburg, 17. januarja. Ruska vlada je odklonila predlog ameriških Zedinjenih držav, da bi se mandžurska železnica prodala Kitajski in nevtralizirala. Kakor znano, nasprotuje tudi Japonska temu predlogu.

Andrea Costa. — V Imoli je v sredo umrl italijanski poslanec sodrug Andrea Costa, najstarejši med roditelji socialne demokracije. Bil je že dolgo bolan in ob

začetku leta se je poročalo, da je njegov položaj nevaren. Sedaj ga je smrt rešila težkih bolečin.

Andrea Costa je bil med prvimi, ki so dali delavskemu gibanju v Italiji pravo smer. Ko se je po drugih evropskih deželah že močno razširjal socializem, so bili italijanski delavci še pod Mazzinijevim vplivom, čigar ideal je bila narodna republika. Mazziniju se ne more odrekati idealizma, toda njegov demokratizem je kazal mnogo deklarativnega in poznavanje razrednih naspotij mu je bilo tuje. Costa sam je stal v začetku v Mazzinijevem taboru, njegov politični učitelj pa je bil pravzaprav radikalni Bakunin. Dne 17. marca 1872 se je ustanovil Fascio operaio, prva večja delavska organizacija v Italiji, ki pa še ni imela razredne zavesti. Na drugem zboru te organizacije je bil Costa izvoljen za tajnika. Bil je jako bojevit in vsled tega je često užival »gostoljubnost« italijanskih ječ. Te prilike je porabil za temeljito študiranje socializma in tako je kmalu prišel na čelo socialističnemu gibanju. Pridobil si je velike zasluge za organizacijo stranke zlasti v Lombardiji in Romanji; posebno je pripisati njemu, da se je delavstvo poglobilo v socializem, ga spoznalo in si pridobilo socialistično prepričanje.

Leta 1882 se je socialistična stranka v Italiji prvič udeležila političnih volitev in dne 29. novembra je bil Costa še z enim sodrugom izvoljen v italijanski parlament. Od tega časa je bil skoraj nepretrgoma član parlamenta, prva leta kot poslanec za Raveno, pozneje za Imolo. Zadnji čas je bil tudi podpredsednik parlamenta.

Med italijanskim delavstvom je bil Costa nenavadno priljubljen. Vsled udeležbe na mednarodnih kongresih in vsled svojih nastopov v parlamentu je bil dobro znan in čislav v internaciji. Kot njegovo največjo zaslugo smatrajo v Italiji njegovo neumorno delo za razširjanje socializma. Med italijanskim delavstvom je njegova smrt povzročila globoko žalost.

Železniška nesreča — O železniški nesreči na progi Canadian Pacific (Severna Amerika) prihajajo zelo pičle vesti v javnost. Nesreča se je zgodila na nasipu blizu Weebwooda, 37 milj od Sudbury Ontario. En voz je zgorel, drug voz se je deloma pogreznil v španski reki. *Mrtvih je 70 oseb*, ki so deloma zgorele, deloma utonile. Pomožni vlaki s strežaji in zdravniki so odšli na mesto nesreče. Kar je trupel pod ledom, jih bodo težko našli.

Konferenca

Dne 15. januarja t. l. se je vršila v Ljubljani konferenca predsednikov vseh krajevnih skupin in vplačevalnic tržaškega tajniškega okrožja z dnevnim redom:

1. situacijsko poročilo;
2. občevanje skupin s centralo in tajništvom;
3. raznoterosti.

Od 32 krajevnih skupin in vplačevalnic je poslalo 28 svoje zastopnike. Centralo je zastopal sodr. Weigl iz Dunaja, tržaško tajništvo pa sodr. Kopač. Razven teh je prišlo 10 gostov.

Za predsednika konference je bil izvoljen sodr. Josip Udovč (Sp. Šiška), za podpredsednika pa sodrug Karol Kremžar (Gorica III.), za zapisnikarja pa sodrug Josip Prijatelj (Nabrežina).

Sodr. Petrič je predlagal, da se postavi situacijsko poročilo kot prvo točko na dnevni red, kar se je enoglasno sprejelo.

Sodrug Kopač je obširno poročal o situaciji organizacije na jugu in povdarjal nujno potrebo skupnega sestanka, na katerem se ima postaviti temelj agitacije in organizacije in število navzočih je pokazalo, da so istega mnenja.

V tržaškem železničarskem tajništvu je komunikacija med skupinami in tajništvom jako otežkočena, in to vsled velikega delo.

kroga, kateri obsega nad 1500 kilometrov prog državne in južne železnice, katere se razprostirajo po južnih deželah od ogerske meje pri Čakovcu do južnega konca Dalmacije. Vsled tega je nujno potrebno, da vodstva krajevnih skupin in vplačevalnic dosledno vršijo agitacijsko in organizacijsko delo. To je pa le tedaj mogoče, če se naredi načrt, po katerem se delo povsod enako vrši.

In ne le obsežnost delokroga in slabe komunikacije ovirajo delovanje, temveč ena največjih zaprek je različnost jezikov. Pa tudi direktno občevanje krajevnih skupin s centralnim vodstvom in razventega še s tajništvom povečuje težave. Mnogo najboljših sodrugov je, ki niso večji nemščine, in se raditega branijo prevzeti vodilna mesta. Treba je toraj ustvariti način, po katerem bo mogoče pritegniti k delu vse moči, ki so nam na razpolago. To se pa lahko izvrši le tedaj, če občujejo krajevne skupine in vplačevalnice izključno le s tajništvom, centrala pa potom tajništva s skupinami.

Tudi glede strokovnega lista »Železničar« se mora nekaj ukreniti. Uredništvo v Trstu, upravništvo na Dunaju je nesmisel.

Predlagam toraj:

Dne 15. januarja 1910 v Ljubljani zborujoči zastopniki krajevnih skupin in vplačevalnic tržaškega tajniškega okrožja sklenejo:

Upravništvo in odprava lista »Železničar« naj se s 1. marcem t. l. premesti v Trst.

V svrhu nadzorstva se izvoli iz Trsta in okoličanskih krajevnih skupin deset-članski odbor, katerega naloga je nadzorovati upravo in kateri prevzema tudi odgovornost za list.

Debate se je udeležilo več sodrugov, posebno pa Petrič, Kitek, Pečnik, Grilc in Mihevc.

Po priporočilu zastopnika centrale se je enoglasno sprejel zgoraj omenjeni predlog.

Nadalje se je predlagalo in enoglasno sprejelo:

V svrhu olajševanja agitacije v Dalmaciji naj centrala podpira strankarski list »Glas malog Puka« v Splitu, katerega naloga je, v hrvaščini priobčiti važnejše članke in dopise »Železničarja« dotlej, kadar se nabere zadostno število hrvaških sodrugov, za katero bi se potem izdajalo posebno glasilo.

Konečno se je enoglasno sprejel predlog sodr. Petriča:

Občevanje krajevnih skupin in vplačevalnic s centralo se vrši direktno le v denarnih in pravnih zadevah. Vse druge zadeve pa posredno rešuje tržaško tajništvo, katero se ima tudi zanaprej ozirati na predpise centralnega vodstva.

Pri točki »raznoterosti« so se vzele na znanje razne pritožbe glede dostavljanja »Železničarja«.

Ko so se rešile še druge notranje organizacijske zadeve, je sodr. Udovč ob 1/2 7. uri zvečer zaključil to za organizacijo velevažno posvetovanje.

Domače vesti.

Višek neslanosti. — Klepetava tetka »Edinost« piše zadnje dni, kako nas hočejo naši narodni nasprotniki potujčiti ter nam zato nočejo dati šol. Nadalje pravi, da smo mlad, a zdrav in čil narod, ki hoče živeti in napredovati z duhom časa.

Da se pa to dokaže, je po mnenju »Edinosti« treba maškarade. Tetka, tetka, globoko ste padla, ker že s pustnimi burkami rešujete slovenski narod. No, pa kaj drugega »Edinost« še svoj živ dan ni znala, nego uganjati burke s slovenskim ljudstvom. Šarlatani okrog »Edinosti« se bojujejo za šole le navidezno, v resnici se jih pa branijo, ker bi jim potem primanjkovalo agitacijskega sredstva, katero jih še najbolj vzdržuje. To pa je že več nego burka!

Vršili so se sledeči shodi in zborovanja

Dne 8. januarja t. l. se je v **Nabrežini** vršil občni zbor tamošnje krajevne skupine. Predsednikom je izvoljen sodr. *Josip Prijatelj*, premikaški mojster v Nabrežini, podpredsednikom pa sodr. *Ivan Deisinger*.

Dne 11. m. m. se je vršil na **Jesenicah** občni zbor tamošnje krajevne skupine.

V odbor so izvoljeni sledeči sodrugi: Karol Pfaff, postajni mojster na Dobravi, predsednik; Ferd. Pschik podpredsednik; Štefan Trojer, Josip Schleschitz, zapisnikarja; Anton Schilich, blagajnik; Ivan Zbašnik, Ferd. Kartnik, Gašper Feierabend, podblagajniki; Ferd. Cardisch, Fran Poljanšek, knjižničarja; Feliks Leeb, Fran Malovrh, preglednika; Fran Gindl, Ivan Rabič, Anton Glinig, Henrik Ložar, odborniki; Josip Mrak, Filip Ramovš, namestnika.

Dne 23. januarja t. l. ob 7. uri predpoludne se je vršil v **Brežicah** zaupniški sestanek za hrvaško progo. Sodr. Kopač se je opravičil, da ni mogel priti na shod dne 16. januarja. Potem so se sprejele na zapisnik razne nedostatnosti, ki obstojé na tej prog. Radi pomanjkanja prostora ne moremo danes vse to navesti in bodemo v eni prihodnjih številkih objavili natančnejše poročilo.

Prizadetim sodrugom pa že danes lahko izjavimo, da bodemo celo zadevo naznanili generalni inšpekciji avstrijskih železnic, katera bo morala konec storiti tem škandaloznim razmeram, ki so večinoma izrastek nerazsodnosti ondotnega sekcijskega načelnika Sterna.

V nedeljo, dne 23. prosinca se je vršil na **Pragerskem** občni zbor tamošnje krajevne skupine s sledečim vspešnim: 1. predavanje; 2. poročilo odbornikov; 3. volitev novega odbora in 4. raznoterosti. Udeležba je bila pičla, kakor vsakokrat, kadar se baš ne obravnava o povišanju plač ali drugih ugodnostih. Saj je pri nas, kakor žal tudi drugod, običajno smatrati strokovno društvo za organizacijo kruhaborcev. Naš delavec se še ni povspel do nazora, da mora vsako strokovno društvo biti zajedno tudi izobraževalno društvo. Ne rečemo ravno, da naša društva nimajo tega namena, pač pa smelo trdimo o naših delavcih, da po največ ne pojmi tega cilja. Indirektno negirajo s tem duševne potrebe; ustreči želijo samo svojim materijelnim potrebam, o duševnih pa se delajo, kakor da bi jih sploh ne bilo.

Prav tej potrebi pa hočemo ustreči, kakor je v odboru dogovorjeno, na slehernem

shodu krajevne skupine. Ta dan je sodrug Kitek govoril o temi: inteligenca in delavstvo. Pod imenom inteligenca razumevamo šolani, izobraženi del ljudstva, ki je primoran svojo duševno moč prodajati kapitalizmu, kakor ročni delavec svojo telesno moč in spretnost. Ker je inteligent še dandanes slabo organiziran, je že v mnogih slučajih slabše plačan nego delavec. Izvajal je predavatelj, da se da pojem delavec po celem obsegu svoje vsebine raztegniti na davčne, sodnijske, poštne, železniške uradnike itd. in sicer na vse kategorije brez izjem. Kakor ročnemu delavcu ne zadošča njegova plača, prav tako tudi ne inteligentu. Za poslednjega so današnje razmere prav tako neznosne in nevdržljive, kakor za prvega. Izkoriščen je inteligent prav tako, kakor ročen delavec, vendar zavladuje med obema ta razlika, da prvi nadzoruje drugega, da potegne prvi vsikdar z gospodujočim razredom proti svojemu sodelavcu, proti sobratu.

In to dejstvo ima svoje prav prozorne vzroke. Inteligent je z malimi izjemami sad idealističnega modroslovja, ki obvladuje ves naš vladajoči zistem. Verski, gospodarski in socijalni nazori inteligence se dado izvajati iz idealistične smeri modroslovja. Naše šole vse povprek vzgajajo ljudi k takozvani »Herrenmoral«, »Übermensch«, »Patos der Distanz«, h gospodstvu in izžemanju manj izobraženih. Pravi naprednjaki pa zajemajo svojo izobrazbo iz materijalistične smeri modroslovja, ter se postavljajo s tem v najostrejšo protislovje z idealizmom sedaj gospodujočih slojev. Ta struja se v šolah nikjer ne podaja, vsled česar se je se največji del inteligence navzeti ni mogel. Prav ta smer naziranja pa odgovarja razpoloženju in potrebam delavstva.

Zato so učenci in voditelji delavstva iz materijalističnega modroslovja izvajali konsekvence, ki bodo, kadar se uresničijo, koristile ne le delavstvu marveč celemu človeštvu. Odtod tudi prihaja dejstvo, da je delavec povprečno že danes o socializmu bolje poučen kakor inteligent. To razlago je še sodr. Kopač na spreten način podprl in bodril delavce naj se takšnih predavanj vsikdar pridno vdeležujejo.

Na to sta sodr. Pičinin, kot predsednik in Rataj, kot blagajnik, podala letno poročilo; prvi glede menjave števila članov in med letom prirejenih shodov, drugi glede stanja blagajne, kar so navzoči s zadovoljstvom vzeli na znanje.

Po izvršenih volitvah novega odbora, ki je z malimi izjemami bil prejšnji na novo izvoljen, namreč sodrugi: Pičinin, predsednik, Kitek in Vindisch podpredsednika, Rataj in Pack blagajnika, Amalietti in Paul zapisnikarja, Verbek in Pristovnik knjižničarja, je predsednik zaključil občni zbor.

Dne 27. januarja t. l. ob 8. uri zvečer se je vršil v delavskem domu v **Trstu** jako dobro obiskan shod južnih železničarjev z dnevnim redom:

1. akordno vprašanje in delavstvo; 2. raznoterosti.

Shodu je predsedoval sodr. Bahun, zapisnikar pa je bil sodr. Žnidaršič.

Sodr. Kopač je obširno razmotrival vzroke slabega akordnega prebitka v tem letu. Dokazal je tudi, da je cela vrsta delavcev plačanih iz akorda, katere bi morala plačati železnica iz svojega žepa, tako n. pr. 28 snažilcev vozov.

Vršijo se sledeči shodi

Krajevna skupina **Trst I.** naznanja svojim članom in zaupnikom, da se 10. vsakega meseca vrši seja zaupnikov, če je ta dan nedelja ali praznik, pa dan pozneje. 18. vsakega meseca se pa vrši društven shod.

V **Krajski gori** dñe 2. t. m. ob 3. uri popoldne.

Na **Jesenicah** dne 2. t. m. ob 8. uri zvečer.

V **Sv. Luciji** dne 3. t. m. opoldne.

V **Goricah** II. dne 4. t. m. ob 8. uri zvečer.

Dnevni red teh shodov je:

1. Prihodnja seja delavskega odbora in tozadevni predlogi.

* 2. Raznoterosti.

Naravno je toraj, da železnica se nadalje zagovarja ta sistem, ker je le njej v prilog, nikakor pa delavstvu. Akordni sistem je delavcem zapečaten knjiga, ker nimajo nobenega vpogleda v knjige in račune in tako dela železnica s sredstvi, s katerimi se ji poljubi.

Debate se je udeležilo lepo število navzočih in se je konečno enoglasno sprejel sledeči predlog:

Dne 27. januarja t. l. v delavskem domu v Trstu zbrani skladiščni delavci (akordanti) enoglasno sklenejo, z ozirom na to, da zaostaja akordni prebitek, ki se ima letos izplačati daleč za prihranki, da odklanjajo četrletno svoto in zahtevajo, da se popolnoma izplača ostanek akordnih premij. Nadalje zahtevajo povrnitev zneska, s katerim so delavci plačani, ki nimajo z akordom ničesar opraviti.

Zbrani izvolijo spodaj imenovane delavce, katerih naloga je na pristojnem mestu predložiti ta sklep in zahtevati pojasnila v tej zadevi.

Ta izvolitev se je izvršila raditega, ker so že pred časom akordni zaupniki Ferdinand Končnik, Fran Jernejčič in Karol Juvan odložili svoja mesta.

Po nalogu zbranih

Žnidaršič
zapisnikar,

Andrej Bahun
predsednik.

Ko se je rešila še druga točka dnevnega reda, je predsednik zaključil važni shod.

Vodstvom krajevnih skupin in vplačevalnic na znanje!

Kupone mesečnih doneskov je zložiti po jezikih in številkah in s premnim listom pošiljati centrali.

Sprejemnice je z natančnimi naslovi izpolniti in omeniti, ali se naj pošilja list posamezno ali pa v zavoju. Sprejemnice je takoj poslati centrali in o prihodnjem računu obračunati.

Vsled tega se omejijo nepotrebne reklamacije, ker list zamoremo takoj poslati novo pristopnim članom.

Spremembe naslovov je naznaniti najkasneje 4 dni pred razpošiljanjem lista.

Pri prestopih od ene krajevne skupine k drugi je navesti člansko številko in prejšnjo krajevno skupino, kakor tudi novo člansko številko n. pr. N. N. št. 50. krajevne skupine O. je prestopil k nam in dobi številko 70. Pri prestopih od bratskih organizacij se sprejemnica ne spiše, pač pa nam je v tem slučaju poslati staro člansko knjižico. Sprejemni in prestopni doneski se v tem slučaju ne smejo zahtevati.

Pri izstopih je naznaniti člansko številko in ime dotičnika.

Pri reklamacijah za list je vporabljeni nalašč za to prirejene tiskovine, na katerih je naznaniti krajevno skupino, člansko številko in ime dotičnika. Reklamacije so poštnine proste.

Pri spremembi številke se je sporazumiti z upravništvom.

Naročila na list v zavojih morajo biti upravništvu odposlano najkasneje do 7. 17. in 27. vsakega meseca za »Eisenbahnerja«, do 9. in 19. vsakega meseca za »Železničarja« in »Kolejarja«.

Agitacijske številke dobijo krajevne skupine in vplačevalnice le na izrecno zahtevo. Število izvodov določi upravništvo.

Mesečni obračuni. Blagajnike krajevnih skupin in vplačevalnic nujno prosimo, da na položnicah vedno navedejo obračun, da jih zamoremo redno vknjižiti. Istotako prosimo, da se vsaki pošiljati kuponov takoj dodajo blagajniška poročila, da jih zamoremo primerjati.

Upravništvo.

Stenografija in „Esperanto“.

Na Jesenicah se priredijo učni tečaji za slovensko stenografijo in mednarodni pomožni jezik »Esperanto«. Sodrugi, ki se za nimajo za te znanosti, naj se javijo pri sodr. Pintarju na Jesenicah, kateri daje natančnejša pojasnila.

Fcs'avno varovano.

Želodčni liker

je najboljšje krepčilo želodca!

Blizu in daleč
Vse ga pozná,
Kdor ga imá,
Ima zdravje domá!

Ljudska kakovost	liter K 2.40
Kabinetna kakovost	„ „ 4.80

Naslov za naročila:

„FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

PAUL VRTAČNIK

== krojaški mojster ==

== Kolodvorske ulice 26 ==

== Dunajska cesta 47 ==

== Ljubljana ==

Priporoča se posebno gospodom
železničarjem v napravo uniform
== po niskih cenah. ==

„Tajnosti španske inkvizicije“

Delavska tiskovna družba v Ljubljani izdaja znamenito delo pisatelja Fereala „Tajnosti španske inkvizicije“, na katero opozarjamo sodruge železničarje.

Žepni koledar

za delavce sploh in
== prometne uslužbence ==
za navadno leto 1910.

Cena v platno vezanemu izvodu je 80 vin. po pošti 100 vin. več.

Pri naročilih na posamezne izvode se priporoča, da se pošilja denar naprej drugače se izvrši naročilo po povzetju

Naročila in denar je poslati

Upravi „Rdečega Prapora“
== v LJUBLJANI ==

Kavarna UNIONE

== TRST ==

Ulica Caserma in ulica Torre Bianca
Napitnina je odpravljena
Velika zbirka političnih in leposlovnih revij in časnikov
== v vseh jezikih. ==

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Kopač.
Tiska Dragotin Priora v Kopru.

Otvoritveno naznanilo

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem otvoril novo

špecerijsko in delikatezno

== trgovino ==

Na Friškovec — Prisojne ulice št. 3

Trudil se bodem cenjenim odjemalcem vedno z najboljšim blagom, ter nizkimi cenami točno postreči. Strankam se pošilja na zahtevo, blago domu

ZA MNOGOBROJNI OBISK SE ULJUDNO PRIPOROČA

Hinko Privšek,

trgovec na Friškovec
Prisojne ulice št. 3.

Opozarjam tudi na „prvo higijenično pekarno“ katera vsem zdravstvenim == predpisom natančno odgovarja. ==

Pekarna je spremljena s električnim obratom. ☉ Sprejema se tudi kruh == od strank v peko. ==

Prva higijenična pekarna
na Friškovec. ☉ Prisojne ulice št. 3

☛ Železničarji! Zahtevajte povsod Vaš strokovni list „Železničar“.

